

GEMEENTE
UTRECHTSE HEUVELRUG

Verantwoordings- en Accountantsprotocol Subsidies Gemeente Utrechtse Heuvelrug

*behorende bij de Algemene Subsidieverordening
van de gemeente Utrechtse Heuvelrug*

Inhoudsopgave

Inhoud

1 Algemeen	3
2 Definities.....	4
3 Verantwoordingsprotocol	6
3.1 Verantwoording met of zonder controleverklaring	6
3.2 Verantwoording zonder verplichte accountantsverklaring	7
3.3 Verantwoording met verplichte accountantsverklaring	7
3.3.1 Verantwoording door middel van het financieel verslag met subsidieverklaring.....	7
3.3.2 Verantwoording door middel van de jaarrekening met controleverklaring	7
4 Accountantsprotocol.....	9
4.1 Normenkader.....	9
4.2 Rol van de accountant.....	9
4.3 Aandachtpunten bij de controle van de verantwoording	9
4.3.1 Verantwoording door middel van het financieel verslag.....	9
4.3.2 Verantwoording door middel van de jaarrekening.....	9
4.4 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid.....	9
4.4.1 Goedkeuringstolerantie	10
5 Model verklaring van accountant	11
5.1 Algemeen	11
5.2 Model verklaring subsidiedeclaratie	11
5.3 Model controleverklaring jaarrekening	11

1 Algemeen

Dit verantwoordings- en accountantsprotocol is vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Utrechtse Heuvelrug op 16 maart 2021.

Op grond van de Awb en ASV van de Gemeente Utrechtse Heuvelrug kunnen subsidies worden verstrekt. De verleende subsidies worden verantwoord door middel van een inhoudelijk activiteitenverslag en een financiële verantwoording. In de ASV is opgenomen wanneer een financieel verslag of jaarrekening verplicht is bij deze verantwoording. In een subsidieregeling kan van deze eisen worden afgeweken.

Het protocol is opgesteld ten behoeve van de financiële verantwoording van ontvangen subsidies op grond van artikel 16 lid 2 van de Algemene Subsidieverordening 2014 (kortweg: ASV) van de Gemeente Utrechtse Heuvelrug, en de daarbij behorende accountantscontrole genoemd in artikel 16 lid 2 sub d:

*Artikel 16 lid 2 De aanvraag bevat:
d. bij een subsidie van meer dan €100.000, een controleverklaring, opgesteld door een onafhankelijk accountant.*

Het protocol is bestemd voor het bestuur en de accountant van de organisatie die subsidie ontvangt van de Gemeente Utrechtse Heuvelrug. De subsidieontvanger is verantwoordelijk voor het ter kennis stellen van dit verantwoordings- en controleprotocol aan de accountant.

De accountantscontrole is verplicht voor subsidies die uitkomen boven het drempelbedrag zoals dit is opgenomen in de ASV, alsmede voor subsidies waarvoor in de subsidieregeling is opgenomen dat een accountantscontrole verplicht is. Uitgezonderd zijn subsidies, waarbij door het college vrijstelling is verleend voor deze verplichting. Deze vrijstelling kan zijn opgenomen in de subsidieregeling (generieke vrijstelling), in het besluit tot subsidieverlening (met gebruikmaking van de hardheidsclausule) of in een apart besluit (specifieke vrijstelling).

Bij de verantwoording van de subsidies dient de regelgeving van de ASV te worden gevolgd. In het besluit tot verlening kunnen daarnaast aanvullende verplichtingen of verantwoordingsinstructies zijn opgenomen. Als deze afwijken van de verplichtingen of instructies die in dit protocol zijn vermeld, dan dient de subsidieontvanger de verplichtingen of instructies, die in het besluit tot subsidieverlening zijn opgenomen te volgen.

Door de subsidieontvanger dient verantwoording te worden afgelegd conform de kaders in hoofdstuk 3 van dit protocol. De accountant voert zijn controle uit conform hoofdstuk 4 van dit protocol.

2 Definities

In dit Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Utrechtse Heuvelrug zijn de volgende definities gehanteerd:

Activiteitenkosten

De activiteitenkosten zijn de variabele kosten die worden gemaakt voor de uitvoering van activiteiten.

Activiteitenverslag

Het activiteitenverslag maakt inzichtelijk in hoeverre de activiteiten hebben plaatsgevonden overeenkomstig de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Tevens bevat het een vergelijking tussen de nagestreefde en gerealiseerde doelstellingen en een toelichting op de verschillen. Het activiteitenverslag valt buiten de reikwijdte van de accountantscontrole, de accountant stelt alleen vast of het verslag verenigbaar is met de jaarrekening of financiële verantwoording en geen materiële afwijkingen bevat.

ASV

Algemene subsidieverordening Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Controleverklaring bij de jaarrekening

Verklaring van een Registeraccountant of Accountant-Administratieconsulent waarin deze een oordeel geeft over de rechtmatigheid en getrouwheid van de jaarrekening van een organisatie, met inachtneming van het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaglegging van de gecontroleerde instelling.

Exploitatiesubsidie

Subsidie waarvan de hoogte mede wordt bepaald door het exploitatieresultaat van de subsidieontvanger over het subsidiejaar.

Financiële verantwoording

Een separate subsidieverantwoording met de baten en lasten verbonden aan de verleende subsidie, met daarin een vergelijking van de baten en lasten zoals opgenomen in de begroting bij de subsidieaanvraag. Uit de financiële verantwoording dient te blijken of is voldaan aan de verplichtingen die aan de verleende subsidie zijn verbonden.

Goedgekeurde begroting

De begroting is de begroting van baten en lasten, die is ingediend bij de subsidieaanvraag. De begroting wordt door de gemeente goedgekeurd middels het besluit tot subsidieverlening, waarbij eventuele afwijkingen worden benoemd. De begroting kan tussentijds worden geactualiseerd met instemming van de gemeente.

HRA

Handleiding Regelgeving Accountancy.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten bestaan uit de kosten die direct samenhangen met de huisvesting, waaronder nutskosten en afschrijving van gebouwen.

Jaarrekening

In het geval de financiële verantwoording plaats zal vinden via een jaarrekening dient deze te zijn opgesteld overeenkomstig de in Nederland geldende voorschriften voor de jaarverslaggeving. Dit betreft in het algemeen Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en/of de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. In de jaarrekening dient een specificatie te worden opgenomen van de activa en de passiva, een vergelijking met voorgaand jaar en een vergelijking met de baten en lasten zoals opgenomen in de begroting bij de subsidieaanvraag.

NBA

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants.

Organisatiekosten

De organisatiekosten zijn de overige kosten, die geen deel uitmaken van de personeelskosten, huisvestingskosten en activiteitenkosten.

Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit de loonkosten, de werkgeverslasten en de overige kosten, die direct zijn gerelateerd aan het personeel (zoals opleidingskosten en reiskosten woon-werk). De kosten voor de inhuur van personeel maken deel uit van de personeelskosten.

Subsidiedeclaratie

Verantwoording achteraf over de besteding van een ontvangen subsidie.

Subsidieverklaring

Verklaring van een Registeraccountant of Accountant-Administratieconsulent waarin deze een oordeel geeft over de rechtmatigheid en getrouwheid van een subsidiedeclaratie van een organisatie, met betrekking tot de ontvangen subsidie, de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten.

3 Verantwoordingsprotocol

3.1 Verantwoording met of zonder controleverklaring

Bij de subsidieverantwoording dienen de regelgeving in de ASV, de beleidsregels en het besluit tot subsidieverlening te worden gevolgd.

Het verantwoordingsprotocol is relevant voor de subsidieverantwoordingen onder artikel 16 van de ASV. In artikel 16 lid 2 is onder andere opgenomen dat financiële verantwoording via een financieel verslag of een jaarrekening is voorgeschreven en wanneer een controleverklaring van de accountant verplicht is, tenzij in een subsidieregeling dan wel in het besluit tot subsidieverlening van deze eisen is afgeweken (artikel 16 lid 3).

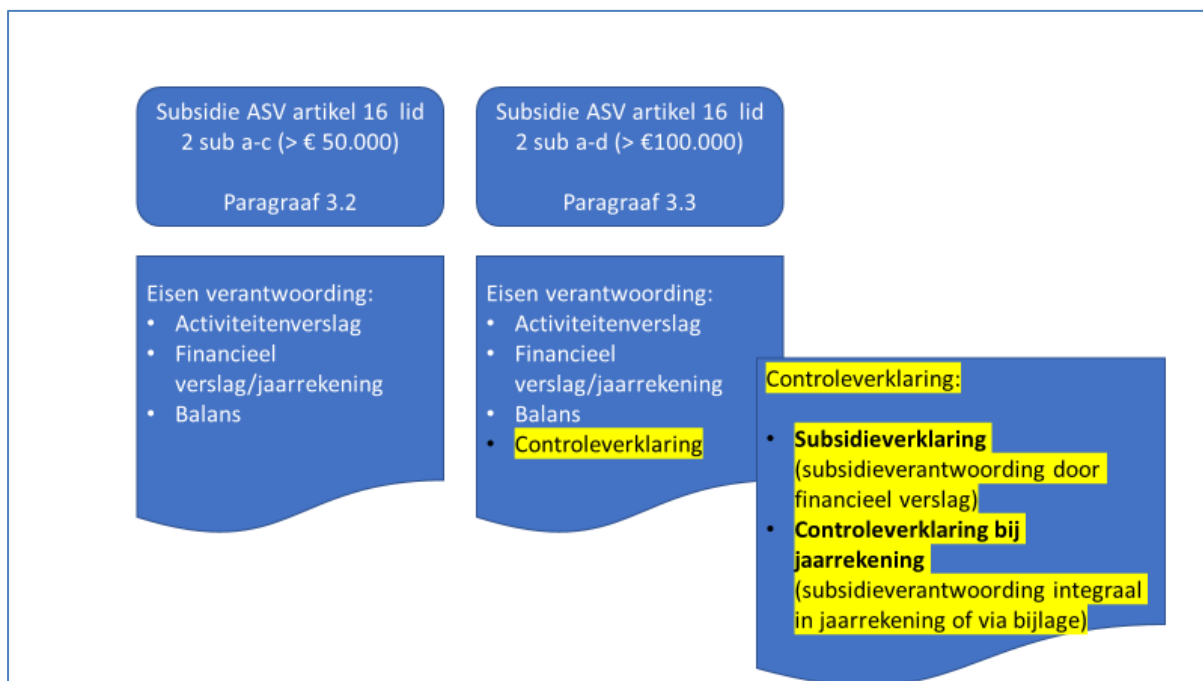
De volgende situaties van subsidieverantwoording zijn mogelijk voor subsidies die op grond van artikel 16 zijn verstrekt:

1. De subsidieontvanger legt financiële verantwoording af over de gesubsidieerde activiteiten door middel van een financieel verslag of een jaarrekening *zonder verplichte accountantsverklaring* (artikel 16 lid 2 sub a t/m c). In het financieel verslag of de jaarrekening is duidelijk herkenbaar verantwoording afgelegd over de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten. Zie hiervoor paragraaf 3.2 van dit protocol.
2. De subsidieontvanger legt financiële verantwoording af over de gesubsidieerde activiteiten door middel van een financieel verslag of een jaarrekening, beide met *verplichte accountantsverklaring* (artikel 16 lid 2 sub a t/m c plus d).

Er zijn 2 mogelijkheden ten aanzien van de *soort* accountantsverklaring:

- a. De accountantsverklaring is een subsidieverklaring die alleen betrekking heeft op de ontvangen subsidie, de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten;
- b. De accountantsverklaring is de controleverklaring bij de jaarrekening. In de jaarrekening zijn de ontvangen subsidie, de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden en inkomsten zichtbaar verantwoord.

Zie hiervoor paragraaf 3.3 van dit protocol.

3.2 Verantwoording zonder verplichte accountantsverklaring

Indien er geen verplichting is om de subsidie te verantwoorden met een controleverklaring van de accountant, dan kan worden volstaan met een activiteitenverslag, een financieel verslag of jaarrekening en een balans (ASV artikel 16 lid 2 sub a t/m c).

Activiteitenverslag

In het activiteitenverslag dienen de activiteiten te worden verantwoord in gesubsidieerde en gerealiseerde aantallen zoals vermeld in het besluit tot verlening. Dit verslag mag ook worden toegevoegd aan de financiële verantwoording. In het geval er in het besluit tot verlening geen aantallen zijn opgenomen vervalt deze verplichting.

Financieel verslag of jaarrekening

In het financieel verslag of de jaarrekening wordt een financiële verantwoording opgenomen over de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten.

In de financiële verantwoording dienen per verleende subsidie de gerealiseerde uitgaven en inkomsten te zijn opgenomen. Daarbij wordt minimaal onderscheid gemaakt in personeelskosten, organisatiekosten, huisvestingskosten en activiteitenkosten. In het geval van een toerekening van lasten aan subsidies dient in de verantwoording de grondslag voor de toerekening te zijn opgenomen. Uit de verantwoording dient te blijken of de activiteiten tegen meer of minder lasten dan de subsidie zijn gerealiseerd.

Wanneer in het besluit tot verlening onderscheid is gemaakt naar meerdere activiteiten, dient uit de financiële verantwoording te blijken wat de totale gerealiseerde baten en lasten per benoemde activiteit zijn.

Balans

De balans is het overzicht van de bezittingen, schulden en het eigen vermogen per einde van het subsidietijdvak en het voorafgaande jaar, met een toelichting hierop inclusief de waarderingsgrondslagen.

3.3 Verantwoording met verplichte accountantsverklaring

Indien er een verplichting is om de subsidie te verantwoorden met een controleverklaring van de accountant, dan kan dat middel van een specifieke subsidieverklaring bij een financieel verslag of een controleverklaring bij de jaarrekening (ASV artikel 16 lid 2 sub a t/m d). Daarnaast maken het activiteitenverslag en de balans onderdeel uit van de verantwoording (zie ook 3.2).

3.3.1 Verantwoording door middel van het financieel verslag met subsidieverklaring

Het financieel verslag dient te voorzien te zijn van een subsidieverklaring van de accountant. In het financieel verslag is een vergelijking opgenomen met de baten en lasten uit de goedgekeurde begroting. In de bijlage dienen per verleende subsidie de gerealiseerde baten en lasten te zijn opgenomen. Daarbij wordt minimaal onderscheid gemaakt in personele kosten, organisatiekosten, huisvestingskosten en activiteitenkosten. In het geval van een toerekening van kosten aan subsidies dient in de verantwoording een kostenverdeelstaat met de grondslag voor de toerekening te zijn opgenomen. Uit de bijlage dient te blijken of de activiteiten tegen meer of minder lasten dan de subsidie zijn gerealiseerd. Wanneer in het besluit tot verlening onderscheid is gemaakt naar meerdere activiteiten, dient uit de bijlage te blijken wat de totale gerealiseerde baten en lasten per benoemde activiteit zijn.

3.3.2 Verantwoording door middel van de jaarrekening met controleverklaring

De jaarrekening dient voorzien te zijn van een controleverklaring van de accountant. De financiële verantwoording kan integraal zijn opgenomen in de jaarrekening (via de balans en resultatenrekening), maar kan ook als bijlage bij de jaarrekening worden aangeleverd. Uit deze bijlage dient de aansluiting met de jaarrekening te blijken. De controleverklaring van de accountant bij de jaarrekening dient dan tevens deze bijlage te omvatten. De accountant stelt omtrent het activiteitenverslag vast dat dit met het financieel verslag verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

In de jaarrekening dienen bij de baten en lasten kolommen te zijn opgenomen voor de realisatie van het boekjaar, de begroting en de realisatie van het voorgaand boekjaar. Bij een exploitatiesubsidie dient de kolom begroting de goedgekeurde begroting te bevatten. Daarbij wordt minimaal onderscheid gemaakt in personele kosten, organisatiekosten, huisvestingskosten en activiteitenkosten.

In het geval van een toerekening van kosten aan subsidies dient in de verantwoording een kostenverdeelstaat met de grondslag voor de toerekening te zijn opgenomen. Verder dient te blijken of de activiteiten tegen meer of minder kosten dan de subsidie zijn gerealiseerd. Wanneer in het besluit tot verlening onderscheid is gemaakt naar meerdere activiteiten, dient te blijken wat de totale gerealiseerde baten en lasten per benoemde activiteit zijn.

4 Accountantsprotocol

4.1 Normenkader

Het normenkader voor de controle van de jaarrekening en de financiële verantwoording door de accountant bestaat uit artikel 10 tot en met 16 zoals opgenomen in de ASV van de Gemeente Utrechtse Heuvelrug en uit hetgeen is vastgelegd in het besluit tot subsidieverlening.

4.2 Rol van de accountant

Van de accountant wordt verwacht dat hij vaststelt of de subsidie is besteed in overeenstemming met de aan de verleende subsidie verbonden verplichtingen met een financieel effect, zoals vastgelegd in het hierboven genoemde normenkader. Het staat de accountant vrij hierbij zijn eigen controleaanpak te kiezen, dit protocol schrijft geen werkprogramma voor. Uit de controleverklaring van de accountant dient te blijken, dat het Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Utrechtse Heuvelrug is gevolgd.

4.3 Aandachtpunten bij de controle van de verantwoording

4.3.1 Verantwoording door middel van het financieel verslag

De accountant dient het volgende vast te stellen:

- de financiële verantwoording is opgesteld conform het kader in paragraaf 3.3 van dit protocol;
- de financiële verantwoording bevat een vergelijking met de baten en lasten zoals opgenomen in de goedgekeurde begroting;
- afwijkingen groter dan 10% tussen de begroting en de realisatie zijn toegelicht in de financiële verantwoording, met vermelding van de omvang van de afwijking;
- de baten en lasten per verleende subsidie zijn juist en volledig verantwoord;
- de subsidieontvanger heeft niet in strijd gehandeld met de aan de subsidie verbonden verplichtingen volgens het normenkader dat is genoemd in paragraaf 4.1 van dit protocol;
- het activiteitenverslag is verenigbaar met de financiële verantwoording en bevat geen materiële afwijkingen.

4.3.2 Verantwoording door middel van de jaarrekening

De accountant dient het volgende vast te stellen:

- de jaarrekening is opgesteld conform het kader in paragraaf 3.3 van dit protocol;
- de jaarrekening bevat een vergelijking met de gerealiseerde baten en lasten van het voorafgaande boekjaar;
- de jaarrekening bevat een vergelijking met de baten en lasten zoals opgenomen in de begroting, bij een exploitatiesubsidie is dit de goedgekeurde begroting;
- afwijkingen groter dan 10% tussen de begroting en de realisatie zijn toegelicht in de jaarrekening, met vermelding van de omvang van de afwijking;
- de jaarrekening bevat een specificatie van de activa en passiva;
- de baten en lasten in de jaarrekening zijn juist en volledig verantwoord;
- de baten en lasten per verleende subsidie zijn juist en volledig verantwoord;
- de subsidieontvanger heeft niet in strijd gehandeld met de aan de subsidie verbonden verplichtingen volgens het normenkader dat is genoemd in paragraaf 4.1 van dit protocol;
- het activiteitenverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen.

4.4 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De controle van een separate financiële verantwoording moet zodanig worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) van materieel belang bevat. Indien dit begrip door het gebruik

van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, betekent dit dat een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent gehanteerd moet worden.

Een verklaring met een goedkeurende strekking impliceert, dat, gegeven de bovengenoemde betrouwbaarheid, in de separate financiële verantwoording geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) voorkomen die groter zijn dan de in de bij paragraaf 4.4.1 opgenomen materialiteitstabel vermelde percentages. Als omvangbasis geldt hierbij het totaalbedrag van de verleende subsidie.

Bij een verantwoording via de jaarrekening zijn twee situaties mogelijk. Bij een bijlage bij de jaarrekening gelden voor deze bijlage dezelfde materialiteitspercentages als bij een separate financiële verantwoording, namelijk die van paragraaf 4.4.1. Bij een integrale verantwoording in de jaarrekening gelden de voor de jaarrekeningcontrole gebruikelijke materialiteitspercentages. Deze bepaalt de accountant zelf op basis van "professional judgement". Hiervoor gelden geen nadere eisen.

4.4.1 Goedkeuringstolerantie

Voor de oordeelsvorming van de accountant en de controleverklaring zijn de volgende goedkeuringstoleranties van toepassing bij de separate financiële verantwoording en bij een verantwoording via een bijlage bij de jaarrekening:

Soort verklaring BADO artikel 1	goedkeurend	met beperking	oordeel onthouding	afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van verleende subsidie)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van verleende subsidie)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

5 Model verklaring van accountant

5.1 Algemeen

De accountant gebruikt voor de controleverklaring de meest recente modelteksten welke te vinden zijn op de website van de NBA, zie relevante Standaarden en voorbeeldteksten in de Handleiding Regelgeving Accountancy.

In de gebruikte tekst dient toegevoegd te worden dat de accountant zijn onderzoek heeft verricht in overeenstemming met het Verantwoordings- en accountantsprotocol Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

5.2 Model verklaring subsidiedeclaratie

Voor de subsidieverklaring bij het financieel verslag geldt: "10.3 Controleverklaring bij een subsidiedeclaratie in de publieke en semipublieke sector".

5.3 Model controleverklaring jaarrekening

Voor de controleverklaring bij de jaarrekening geldt: "10.2a Controleverklaring in de publieke en semipublieke sector bij een jaarrekening zonder consolidatie, met een oordeel over financiële rechtmatigheid door de accountant".